

§ 127

Diarienum: KS-2019/00047

Motion 2/2019: Ändra den lokala ordningsstadgan gällande passiv pengainsamling; Marcus Bornemisza, Lars-Arne Ivert, Birgitta Ejlefall-Palm och Maria Nilsson (SD)

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att avslå motion 2/2019: Ändra den lokala ordningsstadgan gällande passiv pengainsamling.

Reservation

Moderaterna, genom Anders Ågren reserverar sig till förmån för eget yrkande om bifall till motionens att-sats 1 och 2.

Ärendebeskrivning

I en motion väckt i kommunfullmäktige 2019-01-28 har Marcus Bornemisza (SD), Lars-Arne Ivert (SD), Birgitta Ejlefall-Palm (SD) och Maria Nilsson (SD) yrkat:

att Umeå kommun i sina ordningsföreskrifter föreskriver att passiv insamling av pengar (tiggeri) utan tillstånd förbjuds på allmän plats.

att Umeå kommun i sina ordningsföreskrifter föreskriver att tiggeri förbjuds inom området "centrumfyrkanten".

att Umeå kommun i sina ordningsföreskrifter föreskriver att tiggeri förbjuds inom området "Strömpilen".

I motionen beskriver Sverigedemokraterna att tiggeriet har brett ut sig runt i Västerbotten och att det slår hårt mot näringsidkare, vårt sociala kapital och vår trygghet.

Lägesbeskrivning kring tiggeri i Umeå

På senare år har EU-medborgare som befinner sig i en socialt och ekonomiskt utsatt situation sökt sig till Sverige och Umeå. Några har kommit hit för att söka arbete medan andra försörjer sig genom tiggeri, gatumusicerande eller gatuförsäljning. Inom Umeå kommun har personer som tigger uppmärksammats sedan våren 2014, sedan dess har varierande antal människor som tigger uppmärksammats. Under 2018 har som mest ca 30 utsatta EU-medborgare vistats i Umeå under ett givet tillfälle, varav det är inte alla som tigger. I dagsläget kan antalet utsatta människor som tigger i Umeå uppgå gissningsvis till ca 10 personer varav ca hälften uppehåller sig inom centrumfyrkanten.

Klagomål som är direkt kopplat till tiggeriet har varit ytterst få sedan 2014, däremot har det inkommit några klagomål till kommunen kring, illegala bosättningar, boende i bilar och nedskräpning, hur många av dessa som kan kopplas direkt till tiggeriet är svårt att avgöra. Vad det gäller centrumfyrkanten har det under 2017 och 2018 inkommit några få klagomål kring personer som är icke resenärer vistas i resecentrum (busstation och järnvägsstation) för samling och uppehållande och ca tre klagomål angående gatumusicerande. Det har inte inkommit några klagomål varken från privata personer eller näringsidkare angående Strömpilsplatsen.

Högsta förvaltningsdomstolens dom (Mål nr 2149–18)

Enligt högsta förvaltningsdomstolens mål den 17 december 2018 har Vellinge kommuns överklagande angående reglering av passiv insamling av pengar i lokala ordningsföreskrifter bifallits. Högsta förvaltningsdomstolen anser i domen att de kommunala föreskrifterna måste syfta till att upprätthålla ”den allmänna ordningen” och att bestämmelserna måste ha ett syfte att upprätthålla ordningen i kommunen eller delarna av denna. Penninginsamling på offentlig plats utgör alltså en sådan företeelse som får regleras genom lokala ordningsföreskrifter. Kommunerna är oförhindrade att i förebyggande syfte besluta ordningsföreskrifter avseende sådant som typiskt sett kan innebära störningar. Det kan inte heller krävas av en kommun att den presenterar någon utredning till stöd att föreskrifterna behövs, däremot får inte ordningsföreskrifterna vara för långtgående. Med detta menas att den inte ska lägga onödigt tvång på allmänheten eller obefogade inskränkningar i den enskildes frihet. Lokala ordningsföreskrifter får inte

vara för långtgående avseende geografiskt tillämpningsområde, tidsmässig giltighet och sakligt innehåll.

Lokala föreskrifter får inte vara långtgående att det ges större geografiskt tillämpningsområde än vad som är påkallat i det enskilda fallet.

Tillämpningsområdet måste begränsas till området där störningen utgör eller antas utgöra ett problem och begränsas till sådana tidpunkter då regleringen är befogad. Vidare bör kommunerna avhålla sig från att besluta om föreskrifter som är onödiga och att det därför är angeläget att kommunerna noga prövar om de verkligen behövs.

En ordningsföreskrift måste också vara möjlig att tillämpa, föreskriften måste formuleras så att allmänheten kan förstå deras innebörd och de som övervakar efterlevnaden kan avgöra när föreskrifterna följs respektive överträds.

Högsta förvaltningsdomstolen anser att när dessa kriterier uppfylls så finns det möjlighet att tillämpa en föreskrift enligt ordningslagen. Vellinge Kommun har angivits möjlighet att reglera insamling av pengar som betecknats som passiv (tiggeri) för att upprätthålla den allmänna ordningen på offentlig plats. Förbudet är geografiskt begränsat och kan inte inom aktuella områden anses lägga onödigt tvång på allmänheten eller annars göra obefogade inskränkningar i den enskildes frihet. Vidare har föreskriften getts en sådan utformning att den är möjlig att tillämpa. Den aktuella föreskriften kan därmed inte anses strida mot ordningslagen. Vellinge kommuns överklagande till högsta förvaltningsdomstolen har därför bifallits.

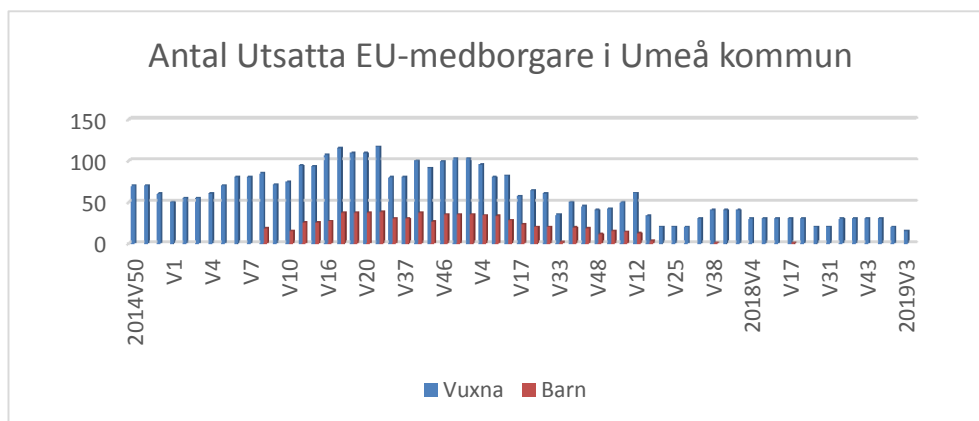
Övervägande

Utifrån lagstiftningen och praxis finns det möjlighet att införa ett lokalt tiggeriförbud i enlighet med de lokala ordningsföreskrifterna för att upprätthålla den allmänna ordningen, däremot måste syftet och avgränsningsområdet formuleras tydligt. Det är även viktigt att förbudet är befogat. Polismyndigheten i Umeå har tillfrågats och inkommit med yttrande angående tiggeriförbud 2015 och 2019. I yttrandet från 2015 har polismyndigheten konstaterat att tiggeriet i centrala Umeå inte skapat några störningar varför polismyndigheten inte har stöttat andemeningen i motionen. I det senaste yttrandet har polismyndigheten konstaterat att det finns möjlighet att införa tiggeriförbud i lagstiftningen men att

polismyndigheten inte kan uttala sig om vilka följder de föreslagna revideringarna skulle kunna innebära. Polismyndigheten anser även att det är skillnad på ett tillståndskrav för penninginsamling och ett förbud mot tiggeri som avser alla former av penninginsamling eller passiv penninginsamling.

Utvecklingen i Umeå visar att situationen i Umeå har förändrats sedan 2015, då det vistades som mest ca 130 utsatta EU-medborgare i Umeå. Idag har uppskattningsvisa antalet utsatta EU-medborgare som vistas i Umeå kommun minskat kraftigt till ca 10 personer. Hur många av dessa som försörjer sig genom att tigga varierar från dag till dag.

Tabell: Antal utsatta EU-medborgare som har vistats i Umeå över tid (2014–2019).

Som situationen ser ut i Umeå kommun skulle tiggeriförbud således inte medföra någon större förändring. Att förbjuda tiggeriet inom centrumfyrcanten skulle även hypotetiskt kunna innebära att tiggeriet fortsätter att uppstå i andra delar av kommunen.

Vidare vad det gäller Strömpilsplatsen finns det olika detaljplaner för området, ordningsföreskrifterna kan enbart tillämpas på allmänna platser och inte på privat mark.

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att avslå motion 2/2019: Ändra den lokala ordningsstadgan gällande passiv pengainsamling.

Beslutsunderlag

Motionen
Polisens yttrande 2015
Polisens yttrande 2019
Detaljplan Strömpilsplatsen

Beredningsansvariga

Ahmet Gümüscü

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning 2019-04-09

Yrkanden

Tomas Wennström (S), Peder Westerberg (L), Mattias Larsson (C), Bore Sköld (V) och Elmer Eriksson (M) – Bifall till tjänsteskrivelsens förslag.

Propositionsordning som godkänns

Bifall mot avslag till tjänsteskrivelsen (avslå motionen). Ordföranden konstaterar att näringslivs- och arbetsutskottet bifaller tjänsteskrivelsen.

Kommunstyrelsens beslutsordning 2019-04-16

Yrkande

Marcus Bornemisza (SD) - att återkalla motionen till förmån för moderaternas motion 1/2019: Lokalt förbud mot tiggeri i enlighet med gällande lagstiftning.

Propositionsordning som godkänns

Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar att föreslå kommunfullmäktige att avskryva motionen.

Kommunfullmäktiges beslutsordning 2019-04-29

Följande yttrar sig: Petter Nilsson och Sven-Olov Edvinsson.

Yrkanden

Petter Nilsson (SD) – Bifall till motionen.

Sven-Olov Edvinsson (C) – att återremittera ärendet till kommunstyrelsen för beredning då Sverigedemokraterna i kommunstyrelsen önskade återkalla motionen och kommunstyrelsen därmed föreslog att motionen skulle avskryvas.

Propositionsordning

Återremiss mot att avgöra ärendet idag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar att återremittera ärendet till kommunstyrelsen för beredning.

Reservation

Petter Nilsson, för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet. Vi anser att ärendet ansågs som berett då förslag till beslut låg på bordet.

Kommunstyrelsens beslutsordning 2019-05-14

Marcus Bornemisza (SD) med instämmande av **Anders Ågren (M)** – bifall till första och andra att-satsen.

Hans Lindberg (S) med instämmande av **Peder Westerberg (L)**, **Nils Seye Larsen (MP)**, **Bore Sköld (V)** och **Robert Axebro (C)** – avslag till motionen.

Propositionsordning som godkänns

Avslag mot bifall till motionen. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar att föreslå kommunfullmäktige att avslå motionen.

Kommunfullmäktiges beslutsordning 2019-05-27

Följande yttrar sig: Maria Nilsson, Anders Ågren, Hans Lindberg, Peder Westerberg, Jan Hägglund, Tomas Wennström, Ellen Ström och Lars-Arne Ivert.

Yrkanden

Maria Nilsson (SD), **Hans Lindberg (S)**, **Peder Westerberg (L)**, **Tomas Wennström (S)**, **Ellen Ström (V)**, **Maja Westling (C)** och **Jan Hägglund (AP)** – Bifall till kommunstyrelsens förslag (avslå motionen).

Anders Ågren (M) – Bifall till att sats 1-2 motionen.

Lars-Arne Ivert (SD) – Bifall till motionen.

Propositionsordning

Bifall till kommunstyrelsens förslag mot Anders Ågrens förslag om bifall till att-sats 1 och 2 mot Lars-Arne Iverts förslag om bifall till motionen. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag (avslå motionen).

Reservation

Moderaterna genom Anders Ågren reserverar sig till förmån för eget yrkande om bifall till motionens att-sats 1 och 2.

Umeå kommun
Kommunfullmäktige

Protokollsutdrag
2019-05-27

Beslutet ska skickas till

Motionärerna

Polisen

Tekniska nämnden

Justerares sign:

Utdraget bestyrks: